

Franz Hodjak

ALMAVIRÁG

Apfelblüte

Első dolgom, valahányszor reggel
felkelek, hogy szavakat keresek,
a felhőket elúzendő. Ha minden kötél szakad,

a nyelvre mindig lehet
számítani, különösen reggelente. Ha már
semmi egyebet nem találunk, akkor

bár megfelelő szavakat. Az ablak
alatt ámul az idő, mely
deszkák, téglák, válaszfalak mentén halkán

szaxofonozik. Én ütöm hozzá a ritmust
az erkélykorláton, mely félreállít
hidegen. Egy üres

esküvői hintó halad el. A kertben
laposan hever a remény,
és kicsivel több napsütésre vár.

Almavirágban látom a szemem,
mely bámul rám. Akárha felszólítana,
csak nem tudom, mire. A kényelmes

heverőnél mindig is fontosabb volt számomra
a kényelmes cipő. Aki egy kisebbséghez tartozik,
annak gyorsnak kell lennie.

FOLYÓTÖRTÉNET

Flussgeschichte

A reggeli nap kijelöli
az utat az álomtörténetekből
az éberekbe.
Elállt
az eső.
A folyón fölfelé
vadkacsák úsznak. Akinek célja van,
úgy gondolom, felhagy
a kereséssel.
Széllökések vitorlázó repülőket és
sárkányokat forgatnak a szélben,
akár hervadt leveleket.
A remény nem sokkal több,
mint egy vízcsepp
a forró kövön,
és minden,
amit megélünk,
kényszerítően kezdődik és
véletlenül ér véget.
Szalmakalapom a homlokomba
nyomom, s egy percet
szentelek
az elveszett
nyelvek emlékének.

NOVEMBERI NAPOK

Novembertage

Novemberben a napok
zsákból kiszökött szürke macskák.

A türelmetlenség csúcsideje ez.
Az új év ajtókaparása

tisztán hallik. Az első
világháború halottai
és a második világháború halottai is
ünnepelni akarnak. Ez az egyszeri türelmetlenség

egyszeri alkalom az egyszeri
élő közvetítésre. Az eső keresztrímekben
esik. A söröshordókat hexameterekben
nyitják. A novembert

és decembert gyakorlatilag összevonták. Aki most szerelmes,
nem kell fáznia. Döbbenet jövünk rá, hogy
fontosabb dolgok is vannak a boldogságnál. Korábban
ezeket a dolgokat érechegységben

örökre fába zárták. Akkoriban még nem
spóroltak az örökkévalósággal, ájtatossággal,
gyásszal. Most hóból is kevesebb hull.
Az öreg boszorkákat sem égetik meg, akik ha

gazdagok, már vágyott menyasszonyok.
Novemberhez a kakukkóra passzol, decemberhez
a vasúti óra. A kakukkórához a maradás
passzol, a vasúti órához a távozás.

NEM ÁLMODOZÓKNAK VALÓ

Nichts für Träumer

Hétfévente, különösen
ha borús az ég, mindig azt hiszem,
a káosz maga a szabadság,
a megzabolázása előtt. Az idő több órát
kínál fel. Csak épp álmodozásra nem,
erre sajnálná. Most fotókat küldözgethetnék arról,
hogy összecsapok egy könyvet és nem olvasom
végig, vagy hogy a maradék bort a mosogatóba
öntöm. A legszívesebben azonban jó szellemekről
küldözgetnék fotót, akik
nem tartják szükségesnek, hogy válaszoljanak,
ha szólítom őket. Mielőtt a házat elhagyom,
megpróbálok egy darabka napot csempészni
a felhők közé, majd elgondolkodom,
hogy kiírassam-e magam betegnek, és
útra keljek a Dunán. Hetipiacra
megyek, csak hogy kicsivel több
zűrnavart tapasztaljak, több nyelvet
halljak, több boldogságot lássak. Még mindig hiszek
a jövőben, az ellenkezőjében nem vagyok annyira
biztos. Néha az az érzésem,
hogy a bizalom császármetszéssel
jött világra. Késztetést érzek
a kávézásra. Valahányszor nem tudom,
hogyan tovább, mindig kávézóba megyek.
Mindennek, amit teszek, értelme van, de nem mindenhez
szükséges értelem. Cipőmet
automatával pucoltatom.
Régebb mindig csónakra vágytam,
a tengeri utat tévesen
a határtalan szabadság élményének véltem.
Ma úgy élek, mintha az élet
nem álmodozóknak való lenne.

ÓVÁROS

Altstadt

A piactér büszkesége:
központnak lenni, kiindulópontnak, célnak,
a dolgok és velük együtt a publikum
eltűnés- és felbukkanás-csodasüvegének. Éjjelente itt
a holdnak és békének nagy mozgástere van. Az emberek
a bizonytalanságból érkeznek vagy arrafele
tartanak. Ha nincs ok elmenetelre,
az már ok a maradásra. Az emberek
kávéznek, szerelmesek lesznek, örülnek
a faszervezeteknek, hársillatnak, komédiásoknak. Itt
számtalan kérvényt írtam a jövőnek,
melyeket nem vettek figyelembe.
Most, a renden és káoszon átkószálva,
sok olyanra gondolok,
ami sosem jön el, és ha
tétovázol, mondta anyám, amikor útra keltem,
akkor csak az indulás miatt tétováz,
és ne a vargabetűk miatt.

FOR EVER

For ever

For ever. Mintha a végérvényes
örökre szólna. Hogy az emberek

úgy váltották a nyelveket, mint vonatokat
az állomáson, már

gyerekkoromban ismertem. Így lehetett
lerövidíteni az időt, melyből

több volt, mint amennyi szükségeltett. És
minél idősebbek lettek, annál több

pályát üzemen kívül helyeztek. Mindez
addig megy így,

míg az utolsó pályát
is leállítják.

ELTÉVELYEDÉSEK

Irrtümer

Időközben bebizonyították, hogy az idő
a múlt évben eltévelyedett. A húsvét
túl korán érkezett, Jézus még

nem jutott oda, hogy teljes mértékben
a feltámadásra koncentráljon. Egy rövid
séta megteszi, nem kell

rögtön az álmok összes kontinensén
átkocogni. Az emberek, a trend függvényében,
mindig készek újra

feltalálni magukat. Már az ókori görögök
tudták, hogy a hétfő olyan nap, amikor
alig éri meg szeretni.

Valahányszor koncertről jövök, hol a várost
nem találom, ahol lakom, hol
a házat, hol a kulcsot. Mit

mondhatok? Csak azt, hogy jól vagyok.
Szeretem az életem, még ha
folyton el is tévedek benne.

LÉLEGZETVÉTELEK

Atemzüge

Délutánonként, valahányszor a szél
a felhőket ráncigálja, téged is egyik ürességből
taszít a másikba. Az elugrás akkor sikerül,
ha felteszed Mahler harmadik szimfóniáját.

Érzed a világ lélegzetvételeit. A kedved,
hogy megnézd a Bécsi-erdőt, mindig
megjön, ha Mahlert hallgatsz. Világosan
látod, amit hallasz.

Ki ne ismerné e hármashangzat iránti vágyat?
Ez az idő ahelyett, hogy múlna,
visszatér folyton. Ami pedig azokra az évekre

emlékeztet téged, amikor határvidéken, ahonnan
származol, a hallgatás is politikai volt.

A DUNÁNÁL

An der Donau

Az erdei tisztás
egy szem, amelyből
egy ideig a világot
figyelem,
szerelmet látok
a szemedben.

Az erdei bagoly kikiáltja
a fény köztársaságát.

Hallani a vonatok
zaját, melyet olykor-olykor

félbeszakítanak
a csend szívverései.
Testünk

egymásra csúszik,
mint télen jégtáblák
a Dunán.
A város messze van.
A gyermekkor mindegyre
visszatér, akár a vándormadár.

Az ég
melegvizes palack.
Mindenütt gyermekláncfű virágzik.
A biciklik az árnyékban hevernek.
Szavaink hidakat
keresnek, melyek a boldogság
egyik végéből
a másikig vezetnek.

Szenkovics Enikő fordításai

FRANZ HODJAK (1944, Nagyszeben) költő, író, szerkesztő, műfordító, 1970-ben végzett a kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem német–román szakán. 1970–1992 között a Dacia Könyvkiadó német szerkesztője. 1992-ben, az utolsó kivándorló százok egyikeként hagyta el hazáját és választott városát, Kolozsvárt. Jelenleg a németországi Usingenben él. Több tucat könyvet írt, írói munkásságát számos irodalmi díjjal méltatták. Jelen versválogatás a 2022-ben a Leipziger Literaturverlagnál megjelent *Gedenkminute für verschollene Sprachen (Emlékpercek eltűnt nyelvekért)* című kötetéből való.